

Адыгэ Республикэ Мажь

№ 52 (19566)

2010-рэ ильэс

МЭФЭКУ
ГЪЭТХАПЭМ И 25-рэ

ОСЭ ГЪЭНЭФАГЪЭ ИЭП

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэмрэ и Правительствэрэ ягъэзет

ТАПЭКИЭ ЯЮФШІЭН ЗЭРЭЗЭХАЩЭЩТЫМ ТЕГУЩЫАГЪЭХ

УФ-м и Къэралыгъо Думэ идепутатэу, Урысые политическэ партиеу «Единая Россия» зыфиорэм и Къыблэ межкоординационнэ Совет ипашэу Николай Панковыр тыгъуасэ Адыгеим къэклогъагъ. АР-м и Президентэу Тхьаклушынэ Аслъан ар ригъэблэзгъагъ.

общественнэ организациехэм ялыклогъэм зэ-луклэгъухэр зэ-радырилагъэхэр, республикэ юфхэм зэдату-щытхэу, яеплыклогъэхэр къарагъэтонэу, цыфхэм ящы-лакэ нахьышү шыгъэнымкы фэдэ къзыты-щтыр къызды-ханыу къызэ-рригъэблагъэ-хэрр къыхигъэ-щыгъ.

Николай Панковым пшъэрлы шъхьагъу Адыгеим шыригъэхэм пстэумэ апэу ащигъэгъозагъэх. Ащ къызэриуагъэмкы, «Единая Россия» иобщественнэ приемнэ цыфхэм зэ-луклэгъухэр ащы-дишынхэр, Адыгэ шъольыр къутамэм иполитсоветрэ партием ифракциеу Къэралыгъо Советым — Хасэм шыгъэмр ахэг-хэм зауигъэкъэныр ары анахь шъхьагъу къызыфэклуагъэр.

Мыщ дэжым къышыгыгъэщыгъ общественнэ приемнэм мыдэу юф зэришлэрэм зэрэщыгуазэ-хэр, къутамэм иполитсовет исе-ретарь илофшлэн зэрэзэхышэрэ-ми лъэшэу зэригъэрэзэхэрэр. Джащ фэдэу инвесторхэр нахьы-бэу къыханхэм лъэныкыо пстэумкы республикэр фыте-гъэпсыхьагъэу ащ ылытагъ.

УФ-м и Къэралыгъо Думэ АР-мкы идепутатэу Хьаджэ-быекыо Руслъан хэдзынхэу къэклогът ильэсым шыгъэщхэм къагъушыгъэу, партием клуачи, амали икыу фэдизэу лэклэхэу зэрилыгъэрэр, еж ышъхьэкли зыпари къызэрэзытыримыгъэ-нэщтыр кылуагъ.

Зэ-луклэгъум икыуым Тхьаклушынэ Аслъан Адыгеим фэгъэжыгъэ альбом зэфэщыгъа-фхэр хьаклэм нэпэплэ шлу-хьафтынэу ритыгъэх.

Мы мэфэ дэдэм, нахь класэу, партием и Адыгэ шъольыр къу-тамэ иполитсовет зэхэсыгъоу илагъэм Тхьаклушынэ Аслъани, Николай Панковыр хэлэжы-гъэх. Джащ фэдэу зэхэсыгъом хэлэжыгъэх УФ-м и Къэралыгъо Думэ идепутатэу Хьаджэ-бые-

кыо Руслъанрэ АР-м и Парла-мент и Тхьамагъу Анатолий Ива-новымрэ.

Николай Панковыр тызыхэт мазэм и 14-м Урысыем исуьбект зэфэщыгъафхэм хэдзынэ ащы-клуагъэхэм «Единая Россия» зэ-рахэлэжыгъэм къытегушылагъ, къэклогът 2011-рэ ильэсым Адыгеим шыклогътхэм языфэ-гъэжызырынкы анахьэу аналэ зытырагъэтын фаехэр къыхи-гъэщыгъэх. Непэ партиер рес-публикэм пыгъэу иуцуагъ нахь мышлэми, ар къыкылыклогъэ хэдзынхэм къашиушыхьаты-жыным фэшл юфышхо ышлэн зэрэфаер, ащ исатырхэм клэу цыфхэр къахэжыгъэм мэхьанэ зэригъэщтыр къыклигъэщыгъ.

Тхьаклушынэ Аслъан ыпкы Николай Панковым зэ-луклэгъу зэрэдырилагъэм къыщигъэгъо-загъэх, клэклуэ ащ цалуагъэхэр къылотыгъэх. Нэмык партиехэм апэшлуеклогъэу, мыхъункыгъэ атегушыгъэх хэдзынхэм за-фагъэжызыры зэрэмыхуштыр, пстэури шъхьэихыгъэу цыфхэм зэрэрагъэлэгуштыр пылын-хэ зэрэфаер къыхигъэщыгъ.

Нэужым зэхэсыгъом хэла-жыгъэрэм яупчлэхэм Николай Панковым джэуапхэр къариты-жыгъэх.

ХЪУТ Нэфэст.

Сурэтыр А. Гусевым къыты-рыхыгъ.

Зэ-луклэгъум хэлэжыгъэх АР-м и Премьер-министрэу Къумпыл Мурат, «Единая Россия» и Адыгэ шъольыр къутамэ иполитсовет исекретарэу Іэ-щэ Мухьамэд, ащ игуадзэу, гъэцэклогъо комитетым ипашэу Александр Лузиныр. «Единая Россия» республикэм исхэм-рэ язэфыщытыкыгъэ, яздэлэжы-ныгъэ, къэклогът 2011-рэ ильэ-сым АР-м и Къэралыгъо Со-

вет — Хасэ идепутатхэм яхэ-дзынхэу шыгъэщхэмкы пшъэ-рылыгъэу партием и Адыгэ шъо-лыр къутамэ илэщтыгъэм, инвесторхэр нахьыбэу Адыгеим къы-ханхэм фэшл шлэгъэн фаехэм, нэмыкыгъэм лъэныкыуитлур атегушылагъ.

Тхьаклушынэ Аслъан джы-рблагъэ «Единая Россия» и Адыгэ шъольыр къутамэ ипашэ-хэми, нэмык партиехэм ыкы

вет — Хасэ идепутатхэм яхэ-дзынхэу шыгъэщхэмкы пшъэ-рылыгъэу партием и Адыгэ шъо-лыр къутамэ илэщтыгъэм, инвесторхэр нахьыбэу Адыгеим къы-ханхэм фэшл шлэгъэн фаехэм, нэмыкыгъэм лъэныкыуитлур атегушылагъ.

НАГРАДЭХЭР РАТЫЖЫГЪЭХ

АР-м и Президент и Унашъокыгъэ УФ-м и Федеральнэ Зэ-луклэ Федерациемкы и Совет хэтэу, гъунэгъу Красно-дар крайм игубернаторыгъэу Николай Кондратенкэм «Адыгэ Республикэм имэкъумэщ производствэ изаслуженнэ юфышл» зыфиорэу щыгъуцлэр фагъэ-шъошагъ. Тыгъуасэ АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм зичэзыу зэхэсыгъоу илагъэм Тхьаклушынэ Аслъан ар къэзы-ушыхьатыр тхылымрэ бгъэхалхьэмрэ щыритыжыгъэх. Республикэмрэ краим-рэ мамырныгъэ азыфагу илэу зэдэлэ-жыгъэнхэм, субъектитлум ямэкъумэщ хьызмэт хэбонныгъэ ышыным Николай Кондратенкэм илахышхо зэрэхишы-хьагъэр, непи илофшлэн ащ зэрэфэгъэ-

загъэр Президентым ипсалэ къышы-хигъэщыгъ, «тхьауегъэпсэу» къыриуагъ.

Джащ фэдэу Федерациемкы Со-ветым шыгъэу субъектитлум шуагъэ къа-фэзыхьыщт юфхэм япхырышын, депу-татыгъом зиушъомбгъуным чанэу зэра-дэлажыгъэм фэшл, АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щыгъу тамыгъэу «За-кон. Пшъэрлыгъ. Цыфыгъ» зыфиорэр Николай Кондратенкэм фагъэшъошагъ. Парламентым и Тхьамагъу Анатолий Ивановым ар къыритыжыгъ.

Мы зэхэсыгъом хэлэжыгъ ыкы Ни-колай Кондратенкэм къыфэгъушуагъ ильэсыбэ хьугъэу иныбджэгъоу, АР-м иапэрэ Президентэу Джарымэ Аслъан. (Тикорр.).

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм

Адыгэ Республикэм ивокальнэ иску-ствэ ихэбонныгъэ илахышхо зэрэхи-шыхьэрэм, ильэсыбэ хьугъэу творче-скэ юфшлэныр зэригъэцаккэрэм афэшл Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Со-вет — Хасэм и Щыгъу тхылы фагъэ-

шъошагъ Нэхэ Тэмэрэ Рэщыдэ ып-хьум, къэралыгъо учреждениеу «Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо филармо-ние» зыфиорэм апшъэрэ категориэ зилэ иорэдыло.

АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм МЫХЪУРЭ ЛЪЭНЫКЪОХЭМ АНАІЭ АТЫРАДЗАГЪ

Тыгъуасэ, гъэтхэпэм и 24-м, Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм зичэзыу я 46-рэ зэхэсыгъо илагъ. Шэны зэрэхьыгъэу, ащ илофшлэн хэлэ-жыгъэх Адыгэ Республикэм и Прези-дентэу Тхьаклушынэ Аслъан, Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет хэтхэр, суд ыкы правэухъумэкло орган-хэм ялыклогъэх.

Зэхэсыгъом юфыгъо шэкыым ехы ащыхэлэплэагъэх. Ахэм апэрэ ыкы итлонэрэ еджэгъухэм ателыгъэгъэ зако-нопроект пшыклогът, Адыгэ Респу-бликэм иреспубликэ программиту, Адыгэ Республикэм и Прокурор зыпэ-уцужыгъэ юфыгъуитлу, Адыгэ Респу-бликэм иминистрэхэм я Кабинет къы-щыгъэжыгъыгъэ зы отчет ыкы нэмыкы юфыгъохэр ахэтыгъэх.

Депутатхэм ауэхэсыгъэ повесткэм зэкылыклогътхэм ыгъэнафэщтыгъэм тегъу, зэхэсыгъом хэлэжыгъэу депу-татхэр апэрэпшлэ ядэлугъэх «Правительствэ сыхьатым» тегъэпсыкыгъэу Адыгэ Рес-публикэм иминистрэхэм я Кабинет къы-

щыгъэжыгъыгъэхэу къэбаритлу. Зыр квартирабэу зэхэт унэхэр зыгъэ чыгу-лахьхэм ягуапакъэхэр гъэнафэгъэнхэм ыкы кадастрэ учетым хэгъузогъэн-хэм ехылыгъэ юфшлэнэу чыпкы зыгъэлорышлэжыным иорганхэм зэра-хьэхэрэм язытет ехылыгъагъ, ятлонэрэ Адыгэ Республикэм ит сабыл йыгъыпшлэхэм ыкы общеобразовательнэ еджапэхэм кылыклогътхэм ягъэшхэн зэрэщыгъэщыгъэ шыклогътхэм фэгъэжы-гъагъ. Ахэм яхылылагъэу къэгъушы-лагъэх, нэужым депутатхэм яупчлэхэм джэуапхэр къаратыжыгъэх псеолэ-шынымкы, транспортымкы, унэ-ком-мунальнэ ыкы гъогу хьызмэтхэмкы министрэм иапэрэ гуадзэу Хьаткыо Рэ-мэзанрэ гъэсэнныгъэмкы ыкы наукэмкы министрэу Беданыкыо Рэмэзанрэ.

Мы мафэм Къэралыгъо Советым — Хасэм идепутатхэр зыхэлэплэагъэхэ юфыгъохэм ыужкы нахь игъэклогъыгъэу такытегушылажыгъыщт, гъэзетеджэхэм аналэ зытырадзэн алэкылыщт лъэны-къохэм купкыу ахэлыр къэтлотэщт. СЭХЪУТЭ Нурбий.

ЗЭИУКИЭГЪУ ЗЭДЫРЯИАГЪ

Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу КъумпЫл Мурат Урысые Федерацием и Правительствэ и Тхьаматэ игуадзэу Александр Жуковым гъэтхакэм и 23-м Москва щыдыригъэ зэиукиэгъум Адыгэ Республикэм диагностикэ гупчэ кышыцэу хыгъэным иофыгъо щытегуыцэлагъэх.

Зэиукиэгъум ильэхъан Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэ зэрэхигъэунэфыкыгъэмкIэ, Адыгэ Республикэм и Президентэу Тхьаклушынэ Аслъан республикэм игъэцкIэклэ хабзэ иорганхэм пшъэрыл афишыгъ цыфхэм япсауныгъэ игъэпытэн, ахэм нахьышюу медицинэ Ипыгъу ягъэгъотыгъэным нахь лъэшэу анаIэ атырагъэтынэу. Зыныбж

икъугъэхэм япсауныгъэ изытет зышауплэкIурэ, яузхэр зышагъэунэфырэ джырэ диагностикэ гупчэ Адыгеим непэкIэ итэп. Иофым хэклипIэу иIэр Адыгэ республикэ клиникэ сымэджышым ащ фэдэ гупчэ щыгъэпсыгъэныр ары.

Джырэ оборудованиекIэ зетегъэпсыхъэгъэшт унакIэм ишын сомэ миллиард 1,5-рэ фэдиз пIухъанэу КъумпЫл Мурат елытэ. Медицинэ учреждениякIэм игъэпсын мылькукIэ Адыгэ Республикэри хэлэжышэ. Ау мы Иофым пае гухэлъ гъэнэфагъэ зиIэ федеральнэ программэу «Урысыем и Къыбл» зыфиорэм федеральнэ мылькыу кышыцадалыгъэщтыр ары зэкIэри зэлытыгъэщтыр. Мы Иофыгъом изэшIохынкIэ тиреспубликэ

кыдеIэнэу Александр Жуковым кыгъэугъагъэх.

Адыгэ Республикэр федеральнэ, республикэ инвестиционнэ программэхэм ягъэцкIэн чанэу зэрэхэлэжырэ шъугу кыгъэцкIэжы. ГушыIэм пае, мы охътэ благъэм къалэу Мыекъуапэ дэт кIэлэцIыкIу республикэ клиникэ сымэджышым кIэлэцIыкIу диагностикэ гупчэ кышыцэуахышт. Гухэлъ гъэнэфагъэм тегъэпсыхъэгъэ федеральнэ программэу «Урысыем и Къыбл» зыфиорэм диштэу ащ ишын пае федеральнэ бюджетым сомэ миллион 105-рэ, республикэ бюджетым сомэ миллион 18 кыхагъэкIыгъах.

Адыгэ Республикэм и Президент ипресс-кыулыкъу

АДЫГЕИМ ИБЮДЖЕТ ИХАХЪОХЭР НАХЪЫБЭ ХЪУГЪЭХ

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иигъэкIотыгъэ зэхэсыгъоу АР-м и Президентэу Тхьаклушынэ Аслъан тхьамэтагъор щызэрэхъээ, гъэтхакэм и 22-м шылагъэм Премьер-министрэу КъумпЫл Мурат кызыщыгъушэу зэрэхигъэунэфыкыгъэмкIэ, мы аужырэ ильэсишым Адыгэ Республикэм ибюджет ежъ ихахъохэр фэдитIукIэ нахъыбэ хъугъэх.

Республикэм ильэсэу икIыгъэм социальнэ-экономикэ хэ-хъоныгъэу ышIыгъэм икIэух-хэр зэфихъысыжыкыхъээ ыкIи мы ильэсымкIэ пшъэрылхэм къатегушыIэзэ КъумпЫл Мурат зэрэхигъэунэфыкыгъэмкIэ, республикэм ибюджетхэм яхъохэр нахъыбэ шыгъэнхэмкIэ отчет ильэсым гъэцкIэклэ хабзэм иорганхэм ИофшIэн гъэнэфагъэ агъэцкIагъ.

ГушыIэм пае, 2009-рэ ильэсымкIэ зэхэуытэгъэ бюджетым ихахъохэр сомэ миллион 12278,2-рэ хъугъэх. Зэхэуытэгъэ бюджетым ихахъохэм ащыщэу ежъ ихахъохэр процент 36,7-рэ хъугъэх е сомэ миллион 4507,3-м нэсыгъэх, 2008-рэ ильэсым елытыгъэмэ, процент 11,4-кIэ ар нахъыб. Зэхэуытэгъэ хэхъом щыщэу республикэ бюджетым тефэрэр процент 59,6-рэ, Адыгеим икIэлэ шъыаIэ — процент 21,3-рэ ыкIи Тэхьутэмкыкыое районым — проценти 7,6-рэ. 2009-рэ ильэсымкIэ Адыгэ Республикэм изэхэуытэгъэ бюджет ихъарджхэр сомэ миллион 13346,7-рэ хъугъэх. ыпэрэ ильэсым елытыгъэмэ, зэхэуытэгъэ бюджетымкIэ хъарджхэр проценти 133,4-кIэ нахъыбэ хъугъэх.

АР-м и Премьер-министрэ зэрэхигъэунэфыкыгъэмкIэ, кризисым емылтытыгъэу, 2009-рэ ильэсым кIэралыгъо политикэм ильэныкыо шъыаIэхэу социальнэ мэхъанэ зиIэхэм апIухъанэу щыт ахъщэр икыоу къафыхагъэкIыгъ, гушыIэм пае, лэжъапкIэм итынкIэ, коммунальнэ фIо-фашIэхэм япхыгъэ фэгъэ-кIотэныгъэхэм альэныкыокIэ ыкIи нэмыкIэхэмкIэ.

КъумпЫл Мурат зэхэсыгъом хэлэжыхэрэм анаIэ зытыраригъэдзагъэр бюджетым хэхъохэмкIэ изы Iахь игъэцкIэн кIо зэхъум, гъэцкIэклэ ыкIи муниципальнэ хабзэмкIэ анахь Иофыгъо шъыаIэу щытыгъэр къэлэ ыкIи къоджэ псэупIэхэм ябазэу хэбзэIахь зытырары-хъащтым игъэнэфэн ары. Джаш пае республикэ ыкIи муниципальнэ гъэцкIэклэ органхэм федеральнэ структурэу гъэнэфагъэхэм ягъусэхэу Иофтхъабзэхэр зэшIуахыгъэх. Къэралыгъо регистрациемкIэ, кадастрэмкIэ ыкIи картографиемкIэ федеральнэ кыулыкыу хэм къахиуытэрэ объектхэу хэбзэIахьхэр зытын фаехэмкIэ базэ зыкIым изэхэ-щэн ащ икIэухэу хъугъэ.

— А кыулыкыу хэм ыкIи чыпIэ зыгъэIорышIэжыным иорганхэм яданнэхэм ябазэхэр зетэфэнхэм пае ищыкIагъэр зэкIэ тшIэн фае, чыпIэ бюджетхэм ахъщэу арыхъэрэр нахъыбэ хъунымкIэ ащ ишIуагъэ къэкIошт, — хигъэунэфыкыгъэ АР-м и Премьер-министрэ.

Адыгэ Республикэм и Президент ипресс-кыулыкъу

КЪЭБАРЫКIЭХЭР

ТЕКIОНЫГЪЭМ И ПАРАД ХЭЛЭЖЪЭЩТЫХ

ТекIоныгъэшхом иубилей фэгъэхыгъэ Иофтхъэбзэбэ хэгъэгум щызэхашэ. Ахэм зыкIэ ащыц Хэгъэгу зэошхом текIоныгъэр кызыщыдахыгъэр ильэс 65-рэ зэрэхуыштым фэгъэхыгъэ парадэу Москва и Площадь Пльыжы шыкIошттыр. Урысыем идзэ илIыкIохэм адакIоу, текIоныгъэр кыгъфэ-зыхыгъэхэм ащыц ветеранхэу Урысые Федерацием зэкIэ исубъектхэм къарыкыштыр ащ хэлэжыштых.

Ветеранхэм яреспубликэ Совет кызыррешаIуагъэмкIэ, тиреспубликэ щыщхэу парадым хэлэжыштыр кыхахыгъэх. Ахэр нэбгыритIу мэхъух.

Ишъынэ Сэфрбий Махьмудыкыор. ПВО-м идзэхэм ахэ-тэу Хэгъэгу зэошхом хэлэжыагъ. Я 40-рэ зенитнэ-пулемет полкым 1943-рэ ильэсым чъэпыогъу мазэм ыкIэхэм адэжъ ыкIи шэкIогъу мазэм иапэрэ мафэхэм псыхъоу Днепрэ зэпырыкIыпIэу фашыгъэхэр, псыхъоу Дунай лъэмыджэу тыралъхыгъэхэр кыухъумэ-

щтыгъэх. Джаш фэдэу мэхъанэ ин зиIэ фэшъаф дзэ ыкIи гражданскэ объектхэри тизенитчикхэм пый авиацием шаухъумэщтыгъэх. Ахэм чанэу ахэлэжыагъэхэм Сэфрбий ащыц. ТекIоныгъэм ар Австрием щыпэгъокIыгъ. Хэгъэгу зэошхом иорденэу я 2-рэ степень зиIэр, боевой ыкIи юбилей медальхэр кыфагъэшъошагъэх. Адыгэкъалэ щэпсэу.

Усолицев Виктор Георгиевич. Дзэ Пльыжыым 1943-рэ ильэсым ащыц. Забайкальскэ фронтым кыулыкыу щыкыгъ. 1945-рэ ильэсым шышъхъэIу мазэм японскэ милитаристхэр зэхэгъэтэкыогъэнхэм фэгъэхыгъэ заохэм ахэлэжыагъ. Медальхэу «За боевые заслуги», «За победу над Японией» ыкIи «За победу над Германией» зыфиохэрэр кыратыгъэх. Фэшъаф наградэхэри, ахэм юбилейхэм афэгъэхыгъэхэри зэрэхэтхэу, кыфагъэшъошагъэх. Къалэу Мыекъуапэ щэпсэу.

*ЛIЭХЪУСЭЖЪ
Хъаджэртбий.*

КIэлэегъэджэ колледжымрэ уахътэмрэ НЕПЭ ХАГЪЭУНЭФЫКIЫ

— 1925-рэ ильэсым кIэлэегъэджэ техникумыр кызыIуахыгъ, — еIо Ацумыжъ Казбек. — А лъэхъаным Адыгэ хэкум иисполком итхьамэтагъэр Хъахъурэтэ Шыхъанчэрий. КIэщакIо ар зыфэхъугъэ еджапIэм зиушъомбгъугъ, 1940-рэ ильэсым кIэлэегъэджэ институт хъугъэ.

Ильэс 85-м кыкIоцI нэбгырэ мин 15-м ехъу кыкIатIупшыгъ. ЕджапIэм щеджагъэхэу Андырхъо Хъусен, Ацумыжъ Айдэмыр, Нэхэе Даут, Бжыкыкыо Къымчэрые Хэгъэгу зэошхом лыгъэу щызэрэхыагъэм пае Советскэ Союзым и ЛIыхъужь щытхъуцIэр къафаусыгъ. Поэтэу Андырхъо Хъусен ыцIэ колледжым ехыт.

Джырэ уахътэ кIэлэегъэджэ 60-м нахыб Иоф шызышIэрэр. Студентхэм сэнэхъати 5 арегъэгъоты, нэбгырэ 400 фэдиз щеджэ. Лъэпкъ 20-м нахыб

студентэу чIэсыр. Урысыем изэнэкыокыу хэм колледжым щытхъу тхыльхэр къащыдихэу бэрэ кыхэкIыгъ. 1990-рэ ильэсым кышыгъэжыагъэу Адыгэ къэралыгъо университетымрэ кIэлэегъэджэ колледжымрэ зэпхыныгъэу яIэр хэпшыкIэу пытагъэ. НыбжыкIэмэ методикэмкIэ шIэныгъэу зэрагъэгъотырэр щыIэныгъэм зэрэщыгъэфедэрэм осэ ин иIэу щыт. Колледжым иубилей фэгъэхыгъэ зэхэхэу непэ Мыекъуапэ шыкIошт.

САХЪИДЭКЪО Нурбий. Сурэтым итыр: колледжым идирикторэу Ацумыжъ Казбек.

Адыгэ Республикэм и Законэу 2010-рэ ильэсым мэзаем и 25-м аштагъэу N 321-р зытетым игуадзэу N 1-р

Адыгэ Республикэм икьэралыгъо граждан къулыкъу икласнэ чинхэр муниципальнэ къулыкъушлэхэм якласнэ чинхэм зэрадиштэрэмкIэ таблицэр

Адыгэ Республикэм икьэралыгъо граждан къулыкъу икласнэ чинхэр	Муниципальнэ къулыкъум икласнэ чинхэр
Адыгэ Республикэм икьэралыгъо упчIэжъэгъоу а 1-рэ класс зиIэр	Действительнэ муниципальнэ упчIэжъэгъоу а 1-рэ класс зиIэр
Адыгэ Республикэм икьэралыгъо упчIэжъэгъоу я 2-рэ класс зиIэр	Действительнэ муниципальнэ упчIэжъэгъоу я 2-рэ класс зиIэр
Адыгэ Республикэм икьэралыгъо упчIэжъэгъоу я 3-рэ класс зиIэр	Действительнэ муниципальнэ упчIэжъэгъоу я 3-рэ класс зиIэр
Адыгэ Республикэм икьэралыгъо упчIэжъэгъоу а 1-рэ класс зиIэр	Муниципальнэ упчIэжъэгъоу а 1-рэ класс зиIэр
Адыгэ Республикэм икьэралыгъо упчIэжъэгъоу я 2-рэ класс зиIэр	Муниципальнэ упчIэжъэгъоу я 2-рэ класс зиIэр
Адыгэ Республикэм икьэралыгъо упчIэжъэгъоу я 3-рэ класс зиIэр	Муниципальнэ упчIэжъэгъоу я 3-рэ класс зиIэр
Адыгэ Республикэм икьэралыгъо граждан къулыкъу иупчIэжъэгъоу а 1-рэ класс зиIэр	Муниципальнэ къулыкъум иупчIэжъэгъоу а 1-рэ класс зиIэр
Адыгэ Республикэм икьэралыгъо граждан къулыкъу иупчIэжъэгъоу я 2-рэ класс зиIэр	Муниципальнэ къулыкъум иупчIэжъэгъоу я 2-рэ класс зиIэр
Адыгэ Республикэм икьэралыгъо граждан къулыкъу иупчIэжъэгъоу я 3-рэ класс зиIэр	Муниципальнэ къулыкъум иупчIэжъэгъоу я 3-рэ класс зиIэр
Адыгэ Республикэм икьэралыгъо граждан къулыкъу иреферентэу а 1-рэ класс зиIэр	Муниципальнэ къулыкъум иреферентэу а 1-рэ класс зиIэр
Адыгэ Республикэм икьэралыгъо граждан къулыкъу иреферентэу я 2-рэ класс зиIэр	Муниципальнэ къулыкъум иреферентэу я 2-рэ класс зиIэр
Адыгэ Республикэм икьэралыгъо граждан къулыкъу иреферентэу я 3-рэ класс зиIэр	Муниципальнэ къулыкъум иреферентэу я 3-рэ класс зиIэр
Адыгэ Республикэм икьэралыгъо граждан къулыкъу исекретарэу а 1-рэ класс зиIэр	Муниципальнэ къулыкъум исекретарэу а 1-рэ класс зиIэр
Адыгэ Республикэм икьэралыгъо граждан къулыкъу исекретарэу я 2-рэ класс зиIэр	Муниципальнэ къулыкъум исекретарэу я 2-рэ класс зиIэр
Адыгэ Республикэм икьэралыгъо граждан къулыкъу исекретарэу я 3-рэ класс зиIэр	Муниципальнэ къулыкъум исекретарэу я 3-рэ класс зиIэр

Адыгэ Республикэм и Законэу 2010-рэ ильэсым мэзаем и 25-м аштагъэу N 321-р зытетым игуадзэу N 2-р

Муниципальнэ къулыкъушлэхэм яквалификационнэ разрядхэр муниципальнэ къулыкъушлэхэм якласнэ чинхэм зэрадиштэрэмкIэ таблицэр

Муниципальнэ къулыкъушлэхэм яквалификационнэ разрядхэр	Муниципальнэ къулыкъушлэхэм якласнэ чинхэр
Действительнэ муниципальнэ упчIэжъэгъоу а 1-рэ класс зиIэр	Действительнэ муниципальнэ упчIэжъэгъоу а 1-рэ класс зиIэр
Действительнэ муниципальнэ упчIэжъэгъоу я 2-рэ класс зиIэр	Действительнэ муниципальнэ упчIэжъэгъоу я 2-рэ класс зиIэр
Действительнэ муниципальнэ упчIэжъэгъоу я 3-рэ класс зиIэр	Действительнэ муниципальнэ упчIэжъэгъоу я 3-рэ класс зиIэр
Муниципальнэ упчIэжъэгъоу шъхьалэу а 1-рэ класс зиIэр	Муниципальнэ упчIэжъэгъоу а 1-рэ класс зиIэр
Муниципальнэ упчIэжъэгъоу шъхьалэу я 2-рэ класс зиIэр	Муниципальнэ упчIэжъэгъоу я 2-рэ класс зиIэр
Муниципальнэ упчIэжъэгъоу шъхьалэу я 3-рэ класс зиIэр	Муниципальнэ упчIэжъэгъоу я 3-рэ класс зиIэр
Ведущэ муниципальнэ упчIэжъэгъоу а 1-рэ класс зиIэр	Муниципальнэ къулыкъум иупчIэжъэгъоу а 1-рэ класс зиIэр
Ведущэ муниципальнэ упчIэжъэгъоу я 2-рэ класс зиIэр	Муниципальнэ къулыкъум иупчIэжъэгъоу я 2-рэ класс зиIэр
Ведущэ муниципальнэ упчIэжъэгъоу я 3-рэ класс зиIэр	Муниципальнэ къулыкъум иупчIэжъэгъоу я 3-рэ класс зиIэр
Муниципальнэ къулыкъум иупчIэжъэгъоу а 1-рэ класс зиIэр	Муниципальнэ къулыкъум иреферентэу а 1-рэ класс зиIэр
Муниципальнэ къулыкъум иупчIэжъэгъоу я 2-рэ класс зиIэр	Муниципальнэ къулыкъум иреферентэу я 2-рэ класс зиIэр
Муниципальнэ къулыкъум иупчIэжъэгъоу я 3-рэ класс зиIэр	Муниципальнэ къулыкъум иреферентэу я 3-рэ класс зиIэр
Муниципальнэ къулыкъум иреферентэу а 1-рэ класс зиIэр	Муниципальнэ къулыкъум исекретарэу а 1-рэ класс зиIэр
Муниципальнэ къулыкъум иреферентэу я 2-рэ класс зиIэр	Муниципальнэ къулыкъум исекретарэу я 2-рэ класс зиIэр
Муниципальнэ къулыкъум иреферентэу я 3-рэ класс зиIэр	Муниципальнэ къулыкъум исекретарэу я 3-рэ класс зиIэр

АДЫГЭ РЕСПУБЛИКЭМ ИМИНИСТРЭХЭМ Я КАБИНЕТ ИУНАШЪУ

Унэ уасэу гурытымкIэ къырадзагъэмрэ унэ ращэфынэу е унэе унэ рашынуэ социальнэ ахъщэ Iэпылэгъоу алэклагъахъэрэмрэ зэрэзэшъхадэкIыхэрэр ытынымкIэ унэгъо ныбжьыкIэм икьоу федэ е ахъщэ къэкIуапIэхэр илэхэу зэралытэрэ шыкIэм ехьылагъ

Урысые Федерацием и Правительствэ 2006-рэ ильэсым жьоныгъуакIэм и 13-м ышIыгъэ унашъоу N 285-р зытетэу «Гухэлъ гъэнфагъэ зыл федеральнэ программэу «IсэупI» зыфилоу 2002 — 2010-рэ ильэсхэм ателытагъэм ипрограммэ гуадзэу «Унэгъо ныбжьыкIэхэм унэхэр ядгъэгъотын» зыфиорэр гъэцкIэгъэным тегъэпсыхъагъэу унэгъо ныбжьыкIэхэм социальнэ ахъщэ Iэпылэгъу зэралэклагъахъэрэ шыкIэр ухэсыгъэным ехьылагъ» зыфиорэм диштэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет унашъоу ышIыгъ:

1. Унэ уасэу гурытымкIэ къырадзагъэмрэ унэ ращэфынэу е унэе унэ рашынуэ социальнэ ахъщэ Iэпылэгъоу алэклагъахъэрэмрэ зэрэзэшъхадэкIыхэрэр ытынымкIэ унэгъо ныбжьыкIэм икьоу федэ е ахъщэ къэкIуапIэхэр илэхэу зэралытэрэ шыкIэр гуадзэм диштэу ухэсыгъэнэу.

2. Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щегъэжъагъэу мы унашъом кIуачIэ илэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу КЪУМIПЫЛ Мурат къ. Мыекъуапэ, мэзаем и 17, 2010-рэ ильэс N 27

АДЫГЭ РЕСПУБЛИКЭМ И ЗАКОН

Адыгэ Республикэм и Законэу «МашIом Адыгэ Республикэм зыкъыщемыгъэштэгъэным ехьылагъ» зыфиорэм зэхьокIыныгъэхэр фэшIыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2010-рэ ильэсым мэзаем и 17-м ыштагъ

А 1-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законэу «МашIом Адыгэ Республикэм зыкъыщемыгъэштэгъэным ехьылагъ» зыфиорэм зэхьокIыныгъэхэр фэшIыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу «МашIом Адыгэ Республикэм зыкъыщемыгъэштэгъэным ехьылагъ» зыфиорэм (Адыгэ Республикэм изаконодательствэ зэхэугъоягъэхэр, 2006, N 8, N 11; 2007, N 7; 2008, N 7) мыщ фэдэ зэхьокIыныгъэхэр фэшIыгъэнхэу:

1) я 3-рэ статья ия 2-рэ Iахь ия 2-рэ пункт гушыIэхэу «апэрэ Iэпылэгъу ягъэгъотыгъэныр» зыфилохэрэр хэгъэхъожьыгъэнхэу;

2) я 4-рэ статья ия 2-рэ пункт кIуачIэ имыIэжъэу лытэгъэнэу;

3) я 5-рэ статья ия 2-рэ пункт хэт

гушыIэхэу «икъэгъэхъазырын, игъэцкIэн» зыфилохэрэр гушыIэхэу «икъэгъэхъазырын, иухэсын, игъэцкIэн» зыфилохэрэмкIэ зэблэхъужьыгъэнхэу;

4) я 15-рэ статья ия 2-рэ Iахь хэт гушыIэхэу «шэпхъэ правовой документхэм» зыфилохэрэр гушыIэхэу «Урысые Федерацием ишэпхъэ правовой актхэм, Адыгэ Республикэм ишэпхъэ правовой актхэм, муниципальнэ правовой актхэм» зыфилохэрэмкIэ зэблэхъужьыгъэнхэу.

Я 2-рэ статья. Мы Законом кIуачIэ илэ зыхъурэр

Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щегъэжъагъэу мы Законом кIуачIэ илэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Президентэу ТХЪАКIУЩЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ, мэзаем и 25-рэ, 2010-рэ ильэс N 327

АДЫГЭ РЕСПУБЛИКЭМ И ЗАКОН

Адыгэ Республикэм изакон зауламэ зэхьокыныгъэхэр афэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2010-рэ ильэсым мэзаем и 17-м ыштагъ

А 1-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законэу «Муниципальнэ образованиехэм япашэхэм яхэдзын ехьылагъ» зыфиорэм зэхьокыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу «Муниципальнэ образованиехэм япашэхэм яхэдзын ехьылагъ» зыфиорэм (Адыгэ Республикэм изаконотательствэ зэху-гъоягъэхэр, 2002, N 8; 2004, N 4; 2005, N 5; 2006, N 12; 2009, N 10) мы кыкълэ-лыкълорэ зэхьокыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм:

1) я 27-рэ статья:

а) я 3-рэ Іахьым иа 1-рэ гушыІэхуыгъэ хэт гушыІэу «япшъэрыль» зыфиорэм ыуж гушыІэу «хьатырэу» зыфиорэр тхыгъэнэу, гушыІэхэу «ыпкІэ хэлъэу ыкІи хэмьльэу» зыфиохэрэр хэгъэкыгъэнхэу;

б) я 4-рэ Іахьым хэт гушыІэхэу «ыпкІэ хэмьльэу» зыфиохэрэм ачІыпІэкІэ гушыІэу «хьатырэу» зыфиорэр тхыгъэнэу;

2) я 31-рэ статья ия 9-рэ Іахь кІуачІэ имыІэжъэу лытэгъэнэу.

Я 2-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм иде-путатхэр хэдзыгъэнхэм ехьылагъ» зыфиорэм зэхьокыныгъэ фэшлыгъэным фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатхэр хэдзыгъэнхэм ехьылагъ» зыфиорэм (Адыгэ Республикэм изаконотательствэ зэху-гъоягъэхэр, 2005, N 8; 2007, N 7; 2008, N 4; 2009, N 10) зэхьокыныгъэ фэшлыгъэнэу,

я 30-рэ статья ия 2-рэ Іахь кІуачІэ имыІэжъэу лытэгъэнэу.

Я 3-рэ статья. Мы Законым кІуачІэ иІэ зыхьурэр

Официальнэу кызыхаутырэ мафэм щыублагъэу мы Законым кІуачІэ иІэ мэхъу.

*Адыгэ Республикэм и Президентэу
ТХЪАКІУЩЫНЭ Аслъан*

кь. Мыекъуапэ,
мэзаем и 25-рэ, 2010-рэ ильэс
N 324

АДЫГЭ РЕСПУБЛИКЭМ И ЗАКОН

Адыгэ Республикэм и Законэу «Къэралыгъо социальнэ ІэпыІэгъур Адыгэ Республикэм зэрэщызэхэщэгъэм ехьылагъ» зыфиорэм ия 3-рэ статья зэхьокыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2010-рэ ильэсым мэзаем и 17-м ыштагъ

А 1-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законэу «Къэралыгъо социальнэ ІэпыІэгъур Адыгэ Республикэм зэрэщызэхэщэгъэм ехьылагъ» зыфиорэм ия 3-рэ статья зэхьокыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу «Къэралыгъо социальнэ ІэпыІэгъур Адыгэ Республикэм зэрэщызэхэщэгъэм ехьылагъ» зыфиорэм (Адыгэ Республикэм изаконотательствэ зэху-гъоягъэхэр, 2001, N 2; 2003, N 2; 2004, N 12) ия 3-рэ статья мыщ фэдэ зэхьокыныгъэхэр фэшлыгъэнхэу:

1) а 1-рэ Іахьым ия 2-рэ пункт кІуачІэ имыІэжъэу лытэгъэнэу;

2) я 2-рэ Іахьым ия 2-рэ пункт хэт гушыІэу «ихьухъэгъэнхэр» зыфиорэм ычІыпІэкІэ гушыІэу «ухэсыгъэныр» зыфиорэр тхыгъэнэу.

Я 2-рэ статья. Мы Законым кІуачІэ иІэ зыхьурэр

Официальнэу кызыхаутырэ мафэм щыублагъэу мы Законым кІуачІэ иІэ мэхъу.

*Адыгэ Республикэм и Президентэу
ТХЪАКІУЩЫНЭ Аслъан*

кь. Мыекъуапэ,
мэзаем и 25-рэ, 2010-рэ ильэс
N 326

АДЫГЭ РЕСПУБЛИКЭМ И ЗАКОН

Адыгэ Республикэм изакон зауламэ зэхьокыныгъэхэр афэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2010-рэ ильэсым мэзаем и 17-м ыштагъ

А 1-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законэу «Культурнэ кІэным (тарихьымрэ культурэмрэ ясаугъэт-хэм) кыыхиубыгъэрэ псэуалъэхэм яхьылагъ» зыфиорэм зэхьокыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу «Культурнэ кІэным (тарихьымрэ культурэмрэ ясаугъэт-хэм) кыыхиубыгъэрэ псэуалъэхэм яхьылагъ» зыфиорэм (Адыгэ Республикэм изаконотательствэ зэху-гъоягъэхэр, 2006, N 8, N 11; 2007, N 7; 2009, N 11) мы кыкълэ-лыкълорэ зэхьокыныгъэхэр фэшлыгъэнхэу:

1) я 4-рэ статья ия 2-рэ пункт кІуачІэ имыІэжъэу лытэгъэнэу;

2) я 5-рэ статья ия 1-рэ пункт хэт гушыІэу «зэхэфыгъэнхэр» зыфиорэм ычІыпІэкІэ гушыІэу «ухэсыгъэнхэр» зыфиорэр тхыгъэнэу.

Я 2-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законэу «Физическэ культу-

рэмрэ спортымрэ яхьылагъ» зыфиорэм зэхьокыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу «Физическэ культурэмрэ спортымрэ яхьылагъ» зыфиорэм (Адыгэ Республикэм изаконотательствэ зэху-гъоягъэхэр, 2008, N 11) мы кыкълэ-лыкълорэ зэхьокыныгъэхэр фэшлыгъэнхэу:

1) я 3-рэ статья ия 2-рэ пункт кІуачІэ имыІэжъэу лытэгъэнэу;

2) я 4-рэ статья ия 1-рэ пункт хэт гушыІэу «зэхэфыгъэнхэр» зыфиорэм ычІыпІэкІэ гушыІэу «ухэсыгъэнхэр» зыфиорэр тхыгъэнэу.

Я 3-рэ статья. Мы статья кІуачІэ иІэ зыхьурэр

Официальнэу кызыхаутырэ мафэм щыублагъэу мы статья кІуачІэ иІэ мэхъу.

*Адыгэ Республикэм и Президентэу
ТХЪАКІУЩЫНЭ Аслъан*

кь. Мыекъуапэ,
мэзаем и 25-рэ, 2010-рэ ильэс
N 329

АДЫГЭ РЕСПУБЛИКЭМ ПСАУНЫГЪЭМ ИКЪЭУХЪУМЭНКІЭ И МИНИСТЕРСТВЭ ИУНАШЪУ

Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкІэ и Министерствэ ошІэ-дэмышлагъэ зыхэлъ гумэкІыгъохэмкІэ икомиссие ехьылагъ

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъоу N 185-р зытетэу «Адыгэ Республикэм ошІэ-дэмышлагъэ зыхэлъ гумэкІыгъохэм анаІэ атыра-гъэтынымкІэ ыкІи ахэм афэхъурэ кІэуххэм ядэгъэзыжынкІэ икъэралыгъо системэ зыкІ ехьылагъ» зыфиоу 2005-рэ ильэсым шэкІогъум и 14-м кыдэкІыгъэм тегъэпсыхьагъэу **унашъо сэшЫ:**

1. Адыгэ Республикэм псауныгъэм

икъэухъумэнкІэ и Министерствэ ошІэ-дэмышлагъэ зыхэлъ гумэкІыгъохэмкІэ икомиссие зэхэщэгъэнэу.

2. Мы кыкълэ-лыкълорэр ухэсыгъэнхэу:

2.1. Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкІэ и Министерствэ ошІэ-дэмышлагъэ зыхэлъ гумэкІыгъохэмкІэ икомиссие ехьылагъэ Положениер гуадзэу N 1-м диштэу;

2.2. Адыгэ Республикэм псауны-

гъэм икъэухъумэнкІэ и Министерствэ ошІэ-дэмышлагъэ зыхэлъ гумэкІыгъохэмкІэ икомиссие хэгыщхэр гуадзэу N 2-м диштэу.

3. Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкІэ и Министерствэ иунашъоу N 193-р зытетэу «ОшІэ-дэмышлагъэ зыхэлъ гумэкІыгъохэмкІэ икомиссие изэхэщэн ехьылагъ» зыфиоу 2007-рэ ильэсым мэлылфэгъум и 10-м аштагъэм

кІуачІэ имыІэжъэу лытэгъэнэу.

4. АР-м псауныгъэм икъэухъумэнкІэ иминистрэ ия 1-рэ гуадзэу Г.Н. Савенковар мы унашъом игъэцэкІэн зэрэклорэм иуплэкІун фэгъэзэгъэнэу.

Министрэу НАТХЪО Разыет

кь. Мыекъуапэ,
мэзаем и 19, 2010-рэ ильэс
N 122

АДЫГЭ РЕСПУБЛИКЭМ ИМИНИСТРЭХЭМ Я КАБИНЕТ ИУНАШЪУ

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъоу N 77-р зытетэу «Челябинскэ хэкумкІэ производственнэ объединениеу «Маякым» кыщыхъугъэ аварием ыпкь кыкІэу зэрар зыхьыгъэ цыфхэу Адыгэ Республикэм щыпсэухэрэм ащыщхэм ильэс къэс ахъцэу аратыщтыр зэрагъэнэфэщт шыкІэм ехьылагъ» зыфиоу 2009-рэ ильэсым мэлылфэгъум и 22-м аштагъэм зэхьокыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

ДжырэкІэ кІуачІэ зиІэ законодательствэм диштэу шыгъэным пае Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет унашъо сэшЫ:

1. Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъоу N 77-р зытетэу «Челябинскэ хэкумкІэ производственнэ объединениеу «Маякым» кыщыхъугъэ аварием ыпкь кыкІэу зэрар зыхьыгъэ цыфхэу Адыгэ Республикэм щыпсэухэрэм ащыщхэм ильэс къэс ахъцэу аратыщтыр зэрагъэнэфэщт шыкІэм

ехьылагъ» зыфиоу 2009-рэ ильэсым мэлылфэгъум и 22-м аштагъэм (Адыгэ Республикэм изаконотательствэ зэху-гъоягъэхэр, 2009, N 4) мы кыкълэ-лыкълорэ зэхьокыныгъэхэр фэшлыгъэнхэу:

1) гушыІэ пэублэм ия 1-рэ пункт хэт гушыІэхэу «Челябинскэ хэкум ит производственнэ объединениеу «Маякым» зыфиохэрэм ачІыпІэкІэ гушыІэхэу «1957-рэ ильэсым производственнэ объединениеу «Маякым» ыкІи псыхъоу

Течэ радиоактивнэ пыдзафэхэу хэхагъэхэр» зыфиохэрэмкІэ зэблэхъугъэнхэу;

2) гушыІэ пэублэм, гуадзэм ия 1-рэ пункт ахэт гушыІэхэу «Челябинскэ хэкум ит производственнэ объединениеу «Маякым» зыфиохэрэм ачІыпІэкІэ гушыІэхэу «1957-рэ ильэсым производственнэ объединениеу «Маякым» ыкІи псыхъоу Течэ радиоактивнэ пыдзафэхэу хэхагъэхэр» зыфиохэрэмкІэ зэблэхъугъэнхэу.

2. Официальнэу кызыхаутырэ мафэм щыублагъэу мы унашъом кІуачІэ иІэ мэхъу ыкІи 2010-рэ ильэсым щылэ мазэм и 1-м шегъэжыагъэу правэм ыльэныкыкІэ шыІэ хъурэ зэфыщытыкІэхэр кыыхеубыгъэх.

Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу КЪУМШЫЛ Мурат

кь. Мыекъуапэ,
мэзаем и 24-рэ, 2010-рэ ильэс
N 35

**(Къызыкълэыкълорэр
гьэтхэпэм и 24-м
къыдэкълыгьэ
номерым ит).**

Мафэхэм мыжьо шьхьалэу ерагъэу загъазэ, Саидэ зыщы-дэклошт палъэри нахь къэблагъэ. Унагъо-псэогъум игугъу лэпэ-цыпэ къызэрэшъхьарыу, зыгорэ ыгуклэ ымыдэу Хьисэ Зулхьаджэ къыгоуцо. Зэфыщытыклэ дахэу зэфырылагъэр ар икълдыклэу клодышта, хьауми шульэгъур мыпкълэнчъэу тхъэжъхэу здыщыдэштха? Гупшысэр бжъэ пчылгъэу шьхьэм щэбагъо. «Сыда сэ, — зэреложьы Саидэ, — шу сэлъэгъуми... сыкъызымыдзагъэу, къысэмьшлэу сынапэ те-зыхыгъэр зэрэсигъогъур? Хьау, сиблагъэ, ар сьдэхэштгэп, тфэзэрэшлэштгэп... Нэмыклэу Саидэ игупшысэ къзыгъэблыни къыкъоклыгъ, сьдми къауожьы, Хьисэ игъусэ клалэхэм дагъэхь, тещыныхьапэзэ, фэ-гуитлоу, дэклонэу лэуж аритыгъ. Тумы Тхъэ ешл, палъэри ытыгъах, гуми зызэридзэкълыгъ...», ау етлани Зулхьаджэ ынэгъу зэрэ-клэт.

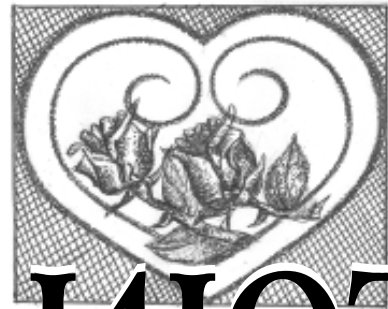
«Янахьылэп, ялыщыщэп» зэ-раюу, сыда Мерэм къызфэ-кълуагъэр», — Саидэ егупшысэ.

Мэфэ заулэ зыгешлэм жьыб-гъэр къылъи, чыгхэр ыгъэклэ-раохэзэ ыгъыпкыгъэх, пкъл-шъэхэр нэрымылэгъу лэры-шлэу къапыбзыкыи, урам тлуа-клэм ашызэрихьагъ. Ошъуаб-гъэр цы утлэрхьыгъэу, ошъошэ лужьум зэлъиклуи, шалъэклэ къырекълыхьы плонэу, ошхыр къыублагъ. Топыо макъэ зыри-гъэшлэу, мыжъохэр зэриутэклэ-хэу, шыблэр реклоклэу мэгыры-зы. Пчылкэр къаышщэу къы-хъоноккыкышъ, мэфэ нэфым нахь нэфыжъэу къызэлъэнэфы. Тхыльэу лэклэлым итыри ышъхьэ къымыхъэу, Саидэ унэм изакъоу ис. Шьхьаныгъу-пчэ апчхэм ошхыцхэр тлы-пэхэзэ къатефшъ, ашызэлэу-тых, нэужым псыхожъые лъа-къоу загошъызэ, къечъэхьыжыкы. Саидэ ынэгъу лэпс-лэпс игу-клэе-гучыиэ клэлъагъоу, ынэ ушлунклыгъэу мэлпъызы...

Зулхьаджэ ылэхэр зэблэ-дзыгъэу, ышъхьац куашэ натлэм къытетакъоу, чые лэшлэм хэтэу пкълыхьаплэ гьэшлэгъон елэгъу.

... Тыгъэпс мафэу, гьэтхэпэ псы къыугъу. Къулэджэ тлуа-клэм дэт уц шьабэр ыльэсы-

хэу псы фыжъ, псы къаргъор лупчъапчъэу къыдэлъадэ, куп-купэу, щэбзащэу къезэрэгъэ-хьэу, пчэжъые цыкълухэр ащ бэу къыдэкълэх; псышъхьэм лэшклэ-лэшклэу тхурбэ фыжъ шлоишъохэр къыдехьыех. — Модэ, модэ сэ слъэгъурэр, Зул-хьаджэ! Моу зэ плъэлъ зэрэгъэ-шлэгъоным! — Саидэ благъэу къыкълэрыгъэу ытэмашъхьэ къы-телабэ. — А дэхэ цыкълух! Зы-горэ къэсыубытыгъэм! — ашыгушлуклэу зеулъэпцы,

ГУГЪЭМ ШОТЭЖЪЫП

Рассказ

иджэнаклэ дешаешъ, уцышъхьэ шьабэмэ лъэклэлэр къагъэ-лыджызэ зыхахьэклэ, псы кы-лум хурджэнэ-хурджанэу щызэбгырыкырэ уалгэм пшъэ-шъэ лъакъохэр клэзэзхэу къып-шуагъэшлэ. Саидэ къуладжэм зэпырэклы, Зулхьаджэ ащ клэ-лъэклэ. Плэмэ, тыгъэпс нэ-фым зэпигъэшлэтыжырэ шьоф дахэу, шьо техьэ-те-кыбэу зэхэпхьэгъэ алырэгъу хьалэмэтэу идыкыгъэр елэгъу.

— Зулхьаджэ, учъэрмэ къысклахьы, сыкъэубыт. — Джэнэ фыжъыр клэпщэу, быба-тэу Саидэ зепхьуагэ, къэгъэгъэ куашэмэ апхырэчъы, щхыр къышлукъуэ Зулхьаджэ ащ луж клэклэу ит, гулэу лъэлабэ шьхьай, нэсырэп, къыфэубыт-рэп, къин зыхэтыр.

— А сиклал, тэдж, икъушт узэрэчъыгъэр, — янэ къы-шъхьарыхьагъэу ылэ къыгъэ-сысызэ къеджэ зэхьум, ар къэ-лъэтагъ. Наплэр хьылгъэу къы-зэтырихыгъэм, псынклэу къэ-тэджыжы, псынэпс чьылэклэ дэгъоу зитхьакыгъ. Зифапи зэшхэхэм, Саидэ дэжэ кълуагъэ. Шагум зэрэдахьэу, унэ пчълум Саидэ янэжъ Цацыу шылу-уплагъ.

— Ухъужыгъа, нынэ? Сы-

дэу тыгъэгъушлэи?.. Упсаоу, уузынчъэу укычлэкълыжы-гъэмэ — хьяр! Къэбар гомы-лухэр чылэм щызэрэхьэхэти, тэри тыгу бгъэклэдыжыпэ-гъагъэ. Кло узэрэлэкълэмыкълэ-дагъэр шыкур, Тхъэм ынэшлэу къыпщыфагъэ.

Клэклорыклэу Цацыу клалэр ымыгъэхьымэу унэм рицагъ. Саидэ Зулхьаджэ къызелъэ-гъум, къэштагъ, ынэгъу кыфы-бзэу къэчъэкълыгъ, ылоштыри ымышлэу, гучыиэ нэклэу къы-

— Зулхьаджэ шлоигъуаджэу зэкшоожьы. — Моу джыдэд! Ащыгъум сэ къысажэгъу, шлэ-хэу къэзгъэзэжыщт, — Зул-хьаджэ псынклэу унэм къыльэ-тыгъ. Бэри къэмьтэу зэклоцлы-щыхьагъэхэр къырихьагъэх, псынклэу ахэр къытлэгъэхьы, къыхьыгъэхэр зэклэ дэпкъым риусэигъэх.

— Джары, Саид, бэрэ узэ-жагъэхэр — яшл! — нэгъушлоу къыупсэлъыгъ клалэм.

— Сыдэу сыбгъэгъушлэи! —

ШЭУДЖЭН Байзэм

ГУГЪЭМ ШОТЭЖЪЫП

Рассказ

къылуагъ Саидэ. Сурэтхэр къа-пкылыхьэхэу рагъэжыагъ.

— Мыхэр зэрэдэхэ дэдэ-хэр! — Саидэ игушлэи ичэфи зэхэт. Дунаир къэзыгъэлъэ-гъорэ пейзаж гьэшлэгъонхэри, натюрмортхэри, цыфым те-шлыкыгъэ сурэтхэри ахэм ахэ-лыгъэх. Мары ежъ Саидэ ипортрети. Гушло нэфым ар зылэкълэуытэ, сурэтыр ыбгъэ члэфызэ. Зэшъо-зечъэу къэтэ-бэ джэнэ плыжыкы ыбгъэгъу шьхьац шьабэр къытетакъо, ынэ къэритлэу лэушэу къыоплы, ылупшлэу къуапэхэм щхьыпэ ма-клэр алуль. Е, сьд фэдэ гупшы-сэ нэфа, сьд шульэгъу кълуацла ар зилэшлагъэр, зэзыгъэфагъэр! Клоцлэ лыеу, клоцлэ шхьухьэу азыфагу дэлым нэбгыритлэу зерищлэлагъ.

— Саид! — Хьыльэу хэхьапщыкыгъ Зулхьаджэ, — сэ бэшлагъэу ослонэу сыфэягъ... — къырищэжыагъэр къыфэмы-ухьжыкыу зэшлонагъэу цытыгъ.

Саидэ ынэпсыхэр къэклэу-гъэх. «Силубыжыеу, сыпсэ цыкълэу» ылуи, ащ дэжыкы кы-хьэгъэ сабыим ынэклэушъхьэ шэплэ шьабэмэ ябэуэгъ.

Зулхьаджэ къышлагъа-къы-мышлагъа пшъашъэм ылупшлэу плырхэу сабыим нэсыгъэхэм-клэ, ащ инэплъэгъу стырклэу ыгу

къылуагъэу шульэгъу сэламэу къырихыгъэр? — Зулхьаджэ, некло, — Саидэ шьхьэ къы-фиши агъунэрэ унэшхом къэ-кълуагъэх. Мыр дэхашъэу зэлэ-хыгъагъ: шьхьаныгъуупчэу лэ-хьу-лэухьоу хэтхэм нэфыпсыр къаридзэщтыгъэ. Клым-сым дэдагъ, гум икытео макъэ плытэгъушлэу шытыгъ. Гуи-тлур зэфаблэу, зызэфадзэу, шу-льэгъу бээмылум щынэфэу аз-фагу итыгъ. Хьау, джы фэдэу Зулхьаджэ ыгучлэу нэсэу зэ-лэуныгъэу, шульэгъум имэшло бзыи кынэсэу, зэридзэу къы-хьыгъэп. Сусаектомэ яунэ гъогу пшъашъэм ашыкъ фэ-хьугъэу еубэ. Саидэ зильэгъу-клэ чэшклэхэ нэс яунэ къыб-гынэн ыльэкълэрэп: чыжъэу-чыжъэу, ошъо къатиблым ышъхьагъ ар шылэу къыщэжы. Е, ар сьд кълуацла, пшыгушпэн умыльэкълын гугъапла?! Гьэ-шлэгъоным, псэр фыхэзэу, ижыкышэ зэтырилагъэу, икла-сэм инэплъэгъу шэштэ, ауми ащ илэшлугъэ зыфэкудыи, фэ-хьуапсэ, зыщыц ымышлэрэ кълуацлэм зыфэщэ.

— Зулхьаджэ, ошлэщтыр... О зыкли сэ сыгу хэбгъэкыгъэп, сигухэль-гугъаплэхэм нэфыпсэу ренэу уахэлъыгъ. Арэу щыт-зэ, сызэрэмынэгъуагъэу къысэ-хьулагъэр... ар гухэкл, къэло-гъуай!

— Саид, зыгъэрэхьат, джы зэклэри дэгъу хьушт, — Зул-хьаджэ ыгъэрэхьатэу релэ.

— Сигукъанэр... — къэ-гъыгъ пшъашъэр, неущпчыхьэ ош нэмыкыи сыдэклэ, — ерагъэу къылуи, Саидэ ышъхьэ риуфэхьыгъ.

— Хьисэ удэклонэуи?! — Зулхьаджэ унэр къызэпигъэ-джагъ.

— Зулхьаджэ, угу къысэмы-гъабгъ, чыплэ гузэжыогу сэ сызэрэтыгъэр... О нэмыкыи удихьыхыгъэу къэбар зызэхэ-сэхым, шьхьаклом сишхэу гуклаем сызэлъышты, «армэ зыхэхьагъэр, сишульэгъу бгъа-пэм дэрэпыхь» слуи, палъэр сэр-сэрэу ястыгъ... А пстэури гурылогъуай! Джы...

— Шыклэ-хэклэплэ зимылэ цылэп! — ылуи, Зулхьаджэ къэлаби Саидэ ылэ пытэу ыубы-тыгъ...

А пчыхьэ дэдэм Зулхьаджэ Саидэ къышагъ, Хьисэ къэба-рыр зызэхэхым, шьхьаклом ышхэу, зэридзэу чылэм дэбзэ-хыкыжыжыгъ.

Тинеушрэ мафэ зыгъэпсыштхэр тэплух

Адыгэмэ сабыим иплун сыдигъуи мэханэ ин раты-щтыгъ. Сабыи зырымьс уна-гъом нэхьой имыльэу алы-щтыгъ. Сабыи зыхэмь-кыгъэр бзылфыгъэм фае-щтыгъэхэп. «Шъуз мыльфэ нахьы, пчэн льфэн» — ало-щтыгъ. Сабыеу къэхьугъэм иплун апэрэ мафэм къыше-гъэжыагъэу лэпкъым хэлъ шэнхэр, зеклуагъэхэр зэрэ-халъхьащтхэм пылщыты-гъэх. Унэм исхэр, ллакъыр, чылэр щысэтэхьыплэ афэхьы-щтыгъэх.

Джырэ лэханэу тызы-

хэтым сабыим иплун ны-ты-хэмрэ унагъомрэ анэмыклэу хабзэми илахьышлэ хэлъ.

Сэ Кошхьэблэ апэрэ клэлэ-цыкълэу ыгыплэу «Налмэс» зыфиорэм ильэс 12 хьугъэу, апшъэрэ категорие силэу лоф щыэсэшлэ. Тинеушрэ мафэ зы-гъэпсышт сабыи хэр лэуш хьун-хэм, псауныгъэ ялэным, тыкэ-зыуцухьэрэ дунаим идэхэгъэ зэхашлэным пае шлэгъэн фаер зэклэ тэшлэ.

Сабыеу къысэкълэхьэхэрэр нахьыжъхэм уасэ афашлэу, ахэр ячысэтэхьыплэхэу зэрэ-хьуштхэм сыпыль. «Синанэрэ

ситатэрэ», «Сянэ-сятэхэр», «Сихэгъэгу», «Сиреспублик», «Тыкэзыуцухьэрэ дунаир», «Экологийер», нэмыклэ темэ-хэмкыи клэлэцыкълухэм садэ-гущыиэ.

Хьисапыр нахь къагурыло-ным пае методикаклар а пред-метымкыи сэгъэфедэ. Еджа-плэм члэхьащт сабыи хэм лоф зэрадэтшлэшт планыр зэхэ-гъэуцогъахэу тил. Тхьамафэм зэ сабыи хэм янэхэр ягъусэ-хэу ежъ алашъхьэклэ хьиса-ным ехьылэгъэ лэмэ-псымэ-хэр ашлэх.

Тикабинет «Адыгэ лэпкъ

культурэм изыкыгъэ лэты-жыи» зыфиорэ музей цыкълэу члэт. Ащ тхьыпхэу зэфэшъаф-хэр, адыгэ кушъэ, нэмыклэу лэпкъым ыгъэфедэщтыгъэ пкыгъоохэр члэлъых. Псэу-шъхьэмэ якъогъупэ щытил. Псэушъхьэу цыкълухэр зыдэхэу клеткэхэр сабыи хэм ежъ-ежы-рэу агъэкъабзэх. Къэгъэгъэ зэфэшъафэу тилэри бэ. Мыхэ-ми сабыи хэр ежъ-ежырэу афэсакыи, яшыклагъэр ара-шыллэ. Къэгъагъэмэ ацлэ-хэр ясэгъашлэх. А пстэум са-быимэ тыкэзыуцухьэрэ ду-наир, псэушъхьэхэр, лофшлэ-

ныр шу альэгъуным фаплух, фагъасэх.

Джащ фэдэу музыкэр шу альэгъоу тэгъасэх. Адыга-бзэкли урысыбзэкли усэхэр ятэгъашлэх, лъэсрыклар гъо-гум зэрэрыклар фаем щытэ-гъэгъуазэх. Ядгъашлэрэр зэклэ джэгуагъэу шьуашэм ильэу алытэгъэлэсы.

Пшъарыль шьхьалэу ти-лэхэр зэрэдгъэцлэштхэм тыпыль, тиклэлэцыкълухэр не-ушрэ мафэм фэтэгъэхьа-зырых.

КЪУНЭ Светлан.

Кошхьэблэ клэлэцыкълэу ыгыплэу «Налмэсым» илофышл.

АР-м культурэмкIэ и Мафэхэр Успенскэ районымрэ Ермэлхьаблэрэ ащэкIох

ТЫГЪЭМ ЫГЪЭФАБЭРЭМ РЫКIОГЪОШIУ

Тилъэпкьэгъухэр зыщыпсэхэрэ шьолъырхэм нахьыбэрэ талъыIэсын зэрэфаер кьыдалъытэзэ, Адыгэ Республикэм культурэмкIэ и Мафэхэр Успенскэ районымрэ Ермэлхьаблэрэ ащызэхачагъэх. Гьэтхэпэм и 23-м селоу Къанэкьом пчыхьээзахьэу щыкIуагъэм Краснодар краимрэ Адыгэ Республикэмрэ якъулыкьушIэхэр, культурэм иIофышIэхэр, лэжьыаIохэр, кIэлэеджаIохэр цызэIуагъэх.

Адыгеим лъэпкь культурэмкIэ и Гупчэ, IофшIапэхэу «Нанэм», «Ди-эм-зи»-м, сурэтшIхэм уагъэгъуазэ. ТитхэкIо цIэрыIоу МэшбэшIэ Исхьакь, АР-м культурэмкIэ иминистрэ игуадзэу ШьэуапцIэкъо Аминэт, зылашIэрэ композиторэу Нэхэе Аслъан, сурэтшIэ IэпIасэу Бырсыр Абдулахь, нэмыкIэхми цыфхэр къяуцокIыгъэхэу лъэпкь кьэбархэр къазэрэфалуагъэрэ тэлыгъу. АР-м культурэмкIэ иминистрэу Чэмьшэ Гъазый зэхэщэн Iофыгъомэ зэрапылгым фэшI сыхьатым еплъызэ, зэIуагъэм кьекIоIагъэмэ гушIыгъу афэхьэ. АР-м иофициальнэ лъыкIоу ренэу Краснодар краим иадминистрацие ипащэ дэжь цыIэ Мамьекъо Кимэрэ Краснодар краим иадминистрацие иофициальнэ лъыкIоу ренэу Адыгэ Республикэм цыIэ Николай Пивоваровымрэ Успенскэ районым иадминистрацие ипащэу Игорь Акулиным гушIыгъу фэхьыгъэх.

МэфэIкI шьыпкьэм фэдэш, нэгущIохэу пчыхьээзахьэм щытлэгъурэмэ тызыIуагъэ тшIонгъохэр ахэдгъуагъэрэп. АР-м и Парламент идепутатэу КIэрмыт Мухьдинэ тикультурэ и Мафэхэу Успенскэ районым щыкIорэмэ кIэщакIо афэхьыгъэмэ зэрэщыщыр бысымхэм дэгъоу ашIэ. УпчIэ гьэшIэгъонхэр ащ кьыратых. Ансамблэу «Жьыум» икьамылапщэу, иорэдыIоу Нэгъой Заур пчэ-

гум кьимыхьапэу лъэпкь оредышгъохэр егъэжьынчых.

Къанэкьом культурэмкIэ и Унэ тIысыпIэ нэIкым щыкIэупчIэжьыхэрэп. Зыгорэушгъу уцупIэ цагъоты ашIоигъоу пчэщыгъаIум ныбжь зэфэшхьаф зIэхэр Iутых. Пчыхьээзахьэр зыщыщэр АфэшIэгъо Фаинэ нэгущIоу адыгабзэкIэ сэлам кьыхи, зэIуагъэм кьекIоIагъэмэ кьафэгущуагъ.

Краснодар краимрэ Адыгэ Республикэмрэ яIыкIохэу пчыхьээзахьэм хэлажьэхэрэп пчэгум кьы-

тыгъ. Лъэпкьыбэ зэрэхэлажьэрэм зэригъэгущорэр, фестивалым неушырэ мафэ зэриIэр кьыIуагъ.

АР-м культурэмкIэ иминистрэу Чэмьшэ Гъазый Адыгеим и Президентэу ТхьакIушынэ Аслъанрэ Правительствэмрэ ацIэкIэ кьафэгущуагъ. Краснодар краимрэ Адыгэ Республи-

краим игубернатор иапэрэ гуадзэу Iоф эшIэ.

Я XVI-рэ лIэшIэгъум кьэбэртэепщыхэм ягъусэу бэслынэепщэу Къанэкьор Москва кIогагъэ. Адыгэхэмрэ урысхэмрэ язэпхыныгъэхэр гьэпIытгъэнхэм фэшI гъогу чыжьэ зыкIугъэмэ ащыщэу Къанэкьом ыцIэ непэ Успенскэ районым ит псэупIэу фестивалыр зыщыкIорэм ехьы. Лъэпкь культурэм зегъушгъомбгъугъэным фестивалыр зэрэфэлэжьэщым, нахьыбэрэ тапэкIэ тызэхэхьаным зэрэпылгышIтхэр министрэм хигъэунэфыкIыгъ.

ТхьакIоу МэшбэшIэ Исхьакь микрофоным кьекIуалIэу зыфежьэм, залым чIэххэм дэгъоу зэрэщIэрэр къахэщэу Iэгу кьыфгытеуагъэх.

— Дэхэагъэм дунаир кьыухэмэщтэу Достоевскэм ылъытэщтыгъ, — кьыIуагъ МэшбэшIэ Исхьакь. — Тхэным зыфэз-

ри кьаIуагъэх. АР-м и Къэралыгъо оредыIо-кьэшгъокIо ансамблэу «Ислъамыер» Израиль, Тьркуем, Италием, Грецием, Москва, нэмыкIэхми зэрэщыIагъэм художественнэ пашэу, УФ-м инароднэ артистэу, композиторэу Нэхэе Аслъан кьытегушIагъ. Лъэпкь искусствэм ибанынгъэхэр мыкIосэрэ жьогъо нэфхэу ылыгъагъ.

«Ислъамыер» Успенскэ районым шIуагъэ шашIэ. ГушIыгъу тызыфэхьугъэ бысымхэр тиансамблэ цIэрыIо кьызэрэжэхэрэр кьытаIуагъ. «Ислъамыер» ижьырэ лъэпкь оредхэм псэ кьазэрэпигъэкIэжьырэр зырагъэпшэщтыр амышIэу Шьхьащэфыжь кьыкIыгъэмэ ансамблэм сэлам рахыжьы зэрэщIоигъом тысагъэгъозагъ.

Артистхэу ХьокIо Су-саннэ, Шьэо Риммэ, Къумькьыу Шамсудинэ, Агьырджанэкъо Саньет, МэщбэшIэ Саидэ, Шьымырзэ

зехьэхэм, залым чIэххэр IэгутеохьокIэ апэгъокIыгъэх. Успенскэ районым иадминистрацие ипащэу Игорь Акулиным апэу гушIыгъэр ратыгъ. Адыгеим культурэмкIэ и Мафэхэм мэхьэнэ ин ащ ари-

кэмрэ культурэм епхыгъэ Iофыгъохэр зэгъусэхэу зэрэзэхэщэхэрэм шIуагъэу кьыгырэр тинэрыльгъоу щыт. Чэмьшэ Гъазый а лъэныкьохэр игупшысэ кьыщыхыгъэхэщыгъэ, бзэм, культурэм якъэхуэмэн зэрэпылхэм игугъу кьышIыгъ. Адыгэ шьуашэр кьызыфагъэфеди, кьэзэкьхэм ялэпкь шьуашэ ащ зэрэтырашIыкIыгъэм лъэпкьхэм ятарихь, язэфыщытыкIэхэр цыIэныгъэм нахьышIоу хэолъагъох.

Хэгъэгу зэошхом ТекIо-ныгъэр кьызыщыдагыгъэр ильэс 65-рэ зэрэхьурэм ипэгъокIэу лIыхьужьныгъэм, зэкъошныгъэм яхьылIэгъэ Iофтхьабзэхэр зэрэзэхэщэхэрэм Гь. Чэмьшгор кьытегушIагъ. Успенскэ районым шапIугъэхэм цыф цIэрыIоу къахэIыгъэмэ ацIэхэр кьыриIуагъэх. Адыгэмэ автономие яIэным егъэжапIэ фэзышIыгъэмэ революционерэу Шэуджэн Мосэ ащыщ, СССР-м, Урысыем, Адыгеим я Къэралыгъо шIухьафтынхэр кьызыфагъэшэщыгъэ тхьакIоу МэшбэшIэ Исхьакь дунаим цызэлъашIэ. Хьатыу Джамболэти Шьхьащэ-фыжь шапIугъ. Краснодар

гъасэу зысэублэм кьыслыплъэщтыгъэ тхэIо цIэрыIоу Сергей Михалковым кьыIогагъ: «Зэкъошныгъэмрэ тыгъэмрэ гъунапкьэ яIэп». СьышапIугъэ Успенскэ районэу сищыкIугъор зыщыкIуагъэм мыщ фэдэ мэфэIкI зэхэхэр зэрэщызэхэагъэм сегъэгущIо, ащ сыкьызэрэщыгушIэрэр насыпныгъэкIэ зыфэсэлэгъужьы.

Оредымрэ къашьомрэ залэты

Концертыр зауэблэм кIэлэ-цыкIу ансамблэу «Нэфыр», районым икIэлэеджаIохэр кьэшIуагъэх, оредхэ-

Казбек, Эльдарэ Айдымыр, оркестрэм хэтыхэ Лъэцэр Светланэ, Мышгэ Андзаур, нэмыкIэхми фестивалым хэлажьэхэрэр агъэгущIуагъэх. Оредым цыфыр зэрипIурэр, зэрилэжьырэр пчыхьээзахьэм джыри зэ щытлэгъугъ. Дэпкьым кIэлъырытхэу концертным еплъыхэрэм «тыпшыгъ» аIуагъэп, чIэIыжьынхэм дэгъуагъэхэп.

АР-м культурэмкIэ и Мафэхэр Успенскэ районымрэ Ермэлхьаблэрэ ащылыагъэкIуатэ.

Сурэтхэр зэхэхьэм кьыцытырахыгъэх.

Тиконцертхэр Тэмэрэ тыфэгущIошт

Москва, США-м, Израиль, Тьркуем, Украинэм, Кьыблэ шьолъырым, Карелием, нэмыкIэхми Нэхэе Тэмэрэ ымакьэ ащыжьынчыгъ. АР-м инароднэ артисткэу, Абхъазым изаслуженнэ артисткэу, Адыгэ кьэралыгъо университетым искусствэхэмкIэ институт икIэлэегъаджэу, доцентэу Нэхэе Тэмэрэ ипчыхьээзахьэ неущ республикэ филармонием щыкIошт.

Артисткэ цIэрыIор «Адыгэ макьэм» иныбдэжэгущIу. Концертэу иIэщтым хэлэжьэщтых артистхэу ЛIыбзыу Аслъан, Къушъэкъо Симэ, ХьэIэкIо Алай, Барцо Руслъан, Еутых Вячеслав, ансамблэхэу «Синдикэр», «Радугэр», «Отрадэр», «Русская удалыр», симфоническэ оркестрэр, нэмыкIэхри.

Нэхэе Тэмэрэ едэIу зышIоигъохэр, тиартистхэр зэхэхьэм зэрэхэлэжьэщтыхэр зышIогъэшIэгъонхэр филармонием кьызыкIохэкIэ егышIи ащымыгъушэжьынэу алыгъуштыр, зэхэхыштыр макIэп.

Сурэттым итыр: **искуствэр зыкIасэмэ яорэдыIо цIэрыIоу Нэхэе Тэмэрэ.**

**НэIубгъом итхэр зыгъэхьазырыгъэр
ЕМТИЛЪ Нурбий.**